Life in Custody study

LEEFKLIMAAT EN WERKKLIMAAT

Aanleiding
Het dagelijks contact tussen medewerkers en gedetineerden is een bepalend onderdeel van de detentiebeleving. Goed contact en rechtvaardige beslissingen kunnen bijdrage aan orde en veiligheid. Als medewerkers echter onvoldoende tijd hebben om aan dit contact te besteden, kunnen medewerkers en gedetineerden dit als negatief ervaren. Daarnaast is het mogelijk dat ook andere aspecten van het werkklimaat, zoals de samenwerking tussen medewerkers en werkplezier, samenhangen met de detentiebeleving van gedetineerden. De relatie tussen werkklimaat van medewerkers en leefklimaat van gedetineerden is tot dusver onderbelicht in wetenschappelijk onderzoek.

Onderzoeksvraag
Wat is de relatie tussen aspecten van werkklimaat (afdelingsscores op werkplezier, werkdruk en samenwerking) en leefklimaat zoals ervaren door gedetineerden?

Methode
Om deze vraag te onderzoeken, is gebruik gemaakt van data van de Life in Custody studie die in 2017 in alle Nederlandse penitentiaire inrichtingen is verzameld door onderzoekers van de Universiteit Leiden. Er zijn door 4538 gedetineerden vragenlijsten ingevuld die gebruikt konden worden voor onderzoek. Daarnaast is tegelijkertijd door een derde partij een medewerkers-tevredenheidsonderzoek uitgevoerd (N = 1508). Het koppelen van deze datasets leverde complete informatie op van 3883 gedetineerden op 135 afdelingen, met daarbij gemiddelde medewerkersscores per afdeling. De geselecteerde leefklimaatuitkomsten (autonomie, veiligheid, relaties tussen gedetineerden, omgang met personeel, zinvolle activiteiten en algemene tevredenheid) zijn gemeten op een schaal van 1 tot 5 (van 'volledig mee oneens' tot 'volledig mee eens'). De werkklimaatschalen (werkplezier, werkdruk en samenwerking) zijn ook op dergelijke wijze gemeten en vervolgens geaggregeerd op afdelingsniveau. Daarnaast zijn enkele controle variabelen op afdelingsniveau (zoals afdelingsgrootte en gemiddelde werkervaring) en individueel niveau (zoals leeftijd en geslacht) meegenomen. In de analyses is gekeken in hoeverre de verschillende aspecten van werkklimaat samenhangen met de leefklimaatdomeinen op individueel en afdelingsniveau.

Resultaten
Er is een sterke samenhang tussen werkdruk en werkplezier: op afdelingen waar de werkdruk gemiddeld als lager wordt ervaren, wordt gemiddeld meer werkplezier gerapporteerd. Daarnaast ervaren medewerkers meer werkplezier op afdelingen waar ze een betere samenwerking rapporteren. Een goede samenwerking tussen medewerkers op de afdeling houdt tevens positief verband met ervaren autonomie, de omgang met personeel en de algemene tevredenheid van gedetineerden. Dit geldt zowel op individueel als afdelingsniveau. Op afdelingen met een hogere gemiddelde werkdruk, voelen gedetineerden zich minder veilig (individueel en afdeling) en oordelen zij negatiever over relaties tussen gedetineerden (alleen individueel). Er zijn geen significante relaties tussen werkplezier en leefklimaat, maar dit kan mogelijk deels verklaard worden door de sterke correlatie tussen werkplezier en werkdruk.

Conclusie en aanbevelingen
Uit de resultaten blijkt dat de ervaringen van medewerkers en gedetineerden met elkaar samenhangen. Dit betekent dat stressvolle en positieve aspecten van werk of detentiebeleving van invloed zijn op zowel medewerkers als gedetineerden. Investeringen in leef- en werkomstandigheden in de penitentiaire inrichting komen waarschijnlijk beide partijen ten goede.

Meer weten? Van Ginneken, E.F.J.C., Bosma, A.Q., Pasma, A., & Palmen, H. (2020). Unhappy staff, unhappy prisoners? The relation between work climate and prison climate in Dutch prisons. *Kriminologie – Das Online Journal, 2*(2), 182-200.